

tukes

12.4.2021

Häiriöselvitys – sähkö- ja radiolaitteet

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Häiriöselvitys – sähkö- ja radiolaitteet

Tukes

Häiriöiden selvittäminen

Sähkölaitteiden EMC-vaatimukset

Säteilevien häiriöiden raja-arvoja standardeissa

Tukes

Tukes ja FINAS lukuina

3 TOIMIPAIKKAA

Helsinki, Tampere ja Rovaniemi

NOIN 250

vakinaista työntekijää

BUDJETTI:

26 milj. € rahoitus

7,3 milj. € maksullisen toiminnan tuotot

VALVOMME

17 säädösaluetta
kuuden ministeriön
hallinnonalalla

ARVIOIMME PÄTEVYYTTÄ

seitsemän ministeriön
hallinnonalalla

 Noin **250**

vakinaista työntekijää

Näitä valvomme

Tuotteet	→	<ul style="list-style-type: none"> • Biosidit • Ilotulitteet ja räjähteet • Jalometallituotteet • Kaasulaitteet • Kasvinsuojeluaineet • Kemikaali- ja VAK-säiliöt	<ul style="list-style-type: none"> • Kemikaalituotteet • Kosmetiikka • Kuluttajatuotteet • Mittauslaitteet • Painelaitteet • Pelastustoimen laitteet	<ul style="list-style-type: none"> • Rakennustuotteet • Sähkö- ja elektroniikkalaitteet • Teollisuus- ja kuluttajakemikaalit
Palvelut	→	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkastus-, testaus- ja muut vaatimuksenmukaisuuden arviointipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Asennus- ja huoltopalvelut • Kuluttajapalvelut	
Laitteistot	→	<ul style="list-style-type: none"> • Sähkölaitteistot • Kaasu-, öljy- ja kylmälaitteistot	<ul style="list-style-type: none"> • Paineelliset järjestelmät	
Laitokset ja kaivokset	→	<ul style="list-style-type: none"> • Kemikaalikohteet • Räjähdetehaat ja -varastot • Kaivokset	<ul style="list-style-type: none"> • Malminetsintä • Kullanhuuhdonta	
Akkreditointi	→	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratoriot • Sertifiointielimet • Tarkastuslaitokset	<ul style="list-style-type: none"> • Vertailumittausten järjestäjät • Todentajat	

Häiriöien selvittäminen - sähkölaitteet

Valvontavastuut: Tukes - Traficom

	Sähkölaite	Radiolaite
Taajuuksien käyttö	Traficom	Traficom
EMC	Tukes	Traficom
Sähköturvallisuus	Tukes	Tukes
Kemikaalit	Tukes	Tukes
Ekosuunnittelu	Tukes	Tukes

Häiriöselvitys: Sähköturvallisuuslaki 1135/2016

91 § OIKEUS TEHDÄ TARKASTUKSIA

Sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus tämän lain noudattamisen valvontaa varten tehdä tarkastuksia sekä päästä sähkölaitteen tai -laitteiston valmistus-, rakennus-, korjaus-, huolto-, varastointi- ja myyntipaikalle sekä sähkölaitteen tai -laitteiston käyttöpaikalle.

*Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin voidaan ulottaa 1 momentissa säädetty tarkastus vain, jos on todennäköisiä syitä epäillä, että tiloissa oleva **sähkölaitte tai -laitteisto aiheuttaa vakavaa häiriötä** radioviestinnälle, sähkönjakelu- tai viestintäverkoille taikka niihin kytketyille sähkölaitteelle tai -laitteistolle, ja on **syitä epäillä sähköturvallisuutta koskevien säännösten rikkomista**, ja tarkastus on välttämätön **ihmisten elämän, turvallisuuden tai elinkeinon suojaamiseksi**.*

Häiriöselvitys: Sähköturvallisuuslaki 1135/2016

93 § ULKOPUOLISEN ASIANTUNTIJAN KÄYTTÖ

Sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita vaatimustenmukaisuuden tutkinnassa, testaamisessa ja arvioimisessa. Ulkopuoliset asiantuntijat voivat sähköturvallisuusviranomaisen apuna osallistua tämän lain mukaisiin tarkastuksiin sekä tutkia ja testata sähkölaitteita ja -laitteistoja.

Ulkopuolisella asiantuntijalla tulee olla tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys.

Ulkopuolisella asiantuntijalla ei ole oikeutta ulottaa valvontatoimia pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

Häiriön selvitys - pysyväisluontaiseen asumiseen tarkoitettut tilat

- Tukesilla on oikeus tehdä tarkastuksia pysyväisluontaiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön ihmisten elämän, turvallisuuden tai elinkeinon suojaamiseksi.
- Vaikka Tukesilla olisi oikeus mennä pysyväisluontaiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin, Tukes ei voi ottaa tarkastukselle mukaan ulkopuolista asiantuntijaa.
- Tukesilla ei ole testauskalustoa.

=> Käytännössä Tukes ei pysty selvittämään häiriötapauksia pysyväisluontaiseen asumiseen tarkoitetuissa tiloissa ilman Traficomien tai radioamatöörien apua!

Sähköturvallisuuslaki - markkina- valvontalaki

- Vaatimustenvastaisia (häiriöitä aiheuttavia) sähkölaitteita valvotaan joko sähköturvallisuuslailla tai markkina-
valvontalailla
  - Jos sähkölaitteita on vielä myynnissä loppukäyttäjälle => markkina-
valvontalaki, toimet koskevat kyseistä tuotetyyppiä
  - Jos sähkölaitteita ei ole myynnissä => sähköturvallisuuslaki, toimet koskevat vain kyseistä yksittäistä tuotetta

Sähkölaitteen EMC- vaatimukset

Kaikki sähkölaitteet

6 § Yleiset vaatimukset

Sähkölaitteet ja -laitteistot on suunniteltava, rakennettava, valmistettava ja korjattava niin sekä niitä on huollettava ja käytettävä käyttötarkoituksensa mukaisesti niin, että:

- niistä ei aiheudu kenenkään hengelle, terveydelle tai omaisuudelle vaaraa;
- niistä ei sähköisesti tai sähkömagneettisesti aiheudu **kohtuutonta** häiriötä;
- niiden toiminta ei häiriinny helposti sähköisesti tai sähkömagneettisesti.

Jos sähkölaite tai -laitteisto ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä, sitä ei saa saattaa markkinoille, luovuttaa toiselle eikä ottaa käyttöön.

Mikä on kohtuuton häiriö?

- Kohtuuton-sanaa ei ole avattu lainsäädännössä
- Kohtuuttomalla voitaisiin ajatella, että häiriintyvät laitteet eivät pysty toimimaan, niin kuin on tarkoitettu
- Kohtuuttomuus voidaan kytkeä myös aikaan: Jos laitteen häiriöistä valitetaan ostopaikkaan/viranomaiselle/asentajalle pitkän ajan jakson kuluttua -> häiriö ei ole ollut kohtuuton

Sähkölaitteen vaatimustenmukaisuus: EMC

- Sähkölaitteen on oltava EMC-direktiivin olennaisten vaatimusten mukainen (EMCD, liite 1)
- Valmistajan on varmistettava ja voitava osoittaa, että sähkölaite on suunniteltu ja valmistettu olennaisten vaatimusten mukaisesti
- Valmistajan on arvioitava sähkölaitteen aiheuttamat riskit
- Sähkölaite saa **vaatimustenmukaisuusolettaman**, jos se on sitä koskevien yhdenmukaistettujen standardien mukainen

Säteilevien häiriöiden raja-arvoja standardeissa

EN 55014-1: Kotitalouslaitteet, sähkötyökalut ja vastaavat laitteet

Table 2 – Disturbance power limits for the frequency range 30 MHz to 300 MHz

1	Household and similar appliances		Tools					
	2	3	4	5	6	7	8	9
Frequency range			Rated motor power not exceeding 700 W		Rated motor power above 700 W and not exceeding 1 000 W		Rated motor power above 1 000 W	
(MHz)	dB (pW) Quasi-peak	dB (pW) Average*	dB (pW) Quasi-peak	dB (pW) Average*	dB (pW) Quasi-peak	dB (pW) Average*	dB (pW) Quasi-peak	dB (pW) Average*
30 to 300	Increasing linearly with the frequency from:							
	45 to 55	35 to 45	45 to 55	35 to 45	49 to 59	39 to 49	55 to 65	45 to 55
* If the limit for the measurement with the average detector is met when using a receiver with a quasi-peak detector, the equipment under test shall be deemed to meet both limits and the measurement using the receiver with an average detector need not be carried out.								

EN 55015: Valaisimet ja vastaavat laitteet

Table 3a – Radiated disturbance limits in the frequency range 9 kHz to 30 MHz

Frequency range MHz	Limits for loop diameter dB(μ A) ^a		
	2 m	3 m	4 m
9 kHz to 70 kHz	88	81	75
70 kHz to 150 kHz	88 to 58 ^b	81 to 51 ^b	75 to 45 ^b
150 kHz to 3,0 MHz	58 to 22 ^b	51 to 15 ^b	45 to 9 ^b
3,0 MHz to 30 MHz	22	15 to 16 ^c	9 to 12 ^c

^a At the transition frequency, the lower limit applies.

^b Decreasing linearly with the logarithm of the frequency. For electrodeless lamps and luminaires, the limit in the frequency range of 2,2 MHz to 3,0 MHz is 58 dB(μ A) for 2 m, 51 dB(μ A) for 3 m and 45 dB(μ A) for 4 m loop diameter.

^c Increasing linearly with the logarithm of the frequency.

Table 3b – Radiated disturbance limits in the frequency range 30 MHz to 300 MHz at a measuring distance of 10 m

Frequency range MHz	Quasi-peak limits dB(μ V/m) ^a
30 to 230	30
230 to 300	37

^a At the transition frequency, the lower limit applies.

EN 55032: Multimedialaitteet

Table A.4 – Requirements for radiated emissions at frequencies up to 1 GHz for Class B equipment

Table clause	Frequency range MHz	Measurement		Class B limits dB(μ V/m)
		Distance m	Detector type/ bandwidth	OATS/SAC (see Table A.1)
A4.1	30 – 230	10	Quasi Peak / 120 kHz	30
	230 – 1 000			37
A4.2	30 – 230	3		40
	230 – 1 000			47
Apply only table clause A4.1 or A4.2 across the entire frequency range.				

